

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/29/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719204313
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6719204313.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej vo veci starostlivosti o maloletú W. N., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., dieťa matky: R.. L. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XXX, zastúpenej: F. & F. advokátska kancelária s. r. o., so sídlom M. XXX/X, A., K.: XX XXX XXX a otca: K.. R.. M. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXXX/XX, H. - sídlisko, zastúpeného: Y.. R. V., advokátom, so sídlom T. 1, F., K.: XX XXX XXX, o úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12P/19/2019-310 zo dňa 09. februára 2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku V. o náhrade trov konania potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že: „I. Súd u p r a v u j e styk otca R.. K.. M. N., nar. XX.XX.XXXX s maloletou W. N., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je o p r á v e n ý stykať sa s maloletou každý páry týždeň kalendárneho roka v piatok od 16.00 hod. do nedele do 18.30 hod.

II. Súd u p r a v u j e styk otca R.. K.. M. N., nar. XX.XX.XXXX s maloletou W. N., nar. XX.XX.XXXX každý nepáry týždeň v utorok od 16.00 hod. do 18.30 hod. a vo štvrtok od 16.00 hod. do 18.30 hod.

III. Y. W. N. bude navyše počas letných prázdnin v starostlivosti otca od 28. júla od 09.00 hod. do 31. júla do 18.30 hod. a od 28. augusta od 09.00 hod. do 31. augusta do 18.30 hod.

IV. Otec je o p r á v e n ý prevziať si maloleté dieťa v mieste bydliska matky a odovzdať ho matke v mieste jej bydliska, matka je p o v i n á dieťa na styk pripraviť.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil poukazom na ustanovenia Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) upravujúcich styk dieťaťa s blízkymi osobami. Pri úprave styku otca s maloletým dieťaťom prihliadol na pozitívny vzťah medzi otcom a dieťaťom, konštatovaný aj v správe psychologičky Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A.. Rozhodnutie nadväzuje na rozsudok okresného súdu sp. zn. 12P/19/2019-203 zo dňa 29. 05. 2020, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej W. mesačným výživným 200,- Eur do 15. dňa v mesiaci od právoplatnosti rozhodnutia a bolo rozhodnuté o úprave styku otca s dieťaťom, pričom tento rozsudok okresného súdu vo výrokoch o úprave styku otca s dieťaťom a o trovách konania bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoP/30/2020-249 zo dňa 16. 09. 2020. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP (zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poukázal pritom na to, že bolo tak v záujme matky, ako aj otca, styk otca s dieťaťom upraviť napriek deklarovanej tvrdeniu, že sa vedia dohodnúť, keďže k dohode medzi rodičmi nedošlo.

3. Proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. V odvolaní otec uviedol, že s ohľadom na skutočnosť, že a/ otec v pôvodnom odvolaní nenapadol výrok o náhrade trov konania, b/ napriek tomu odvolací súd (opakovane) jeho odvolaniu vyhovel, a to aj v rozsahu náhrady trov konania, c/ v zrušujúcom ustanovení uložil súdu prvej inštancie, aby o náhrade trov konania rozhodol, je presvedčený, že logickým záverom tohto kroku bol zámer krajského súdu priznať otcovi náhradu trov právneho zastúpenia. Návrh na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia odôvodnil aj tou skutočnosťou, že otec v priebehu celého konania nespôsobil žiadne prietahy v konaní, konanie sám neinicioval, zámerom matky bolo de facto vylúčiť otca zo starostlivosti o maloletú, otec so všetkými návrhmi matky s výnimkou určenia rozsahu stretávania súhlasil, súdne konanie ohľadom úpravy styku otca s maloletou trvá takmer 1,5 roka, počas ktorého bol otec zásadne obmedzený v styku. Poukázal tiež na to, že všetky doterajšie rozhodnutia okresného súdu boli opakovane zmenené, resp. zrušené odvolacím súdom, pričom otec vždy napádal iba rozsah stretávania sa s maloletou dcérou a napadnutým rozsudkom určený rozsah stretávania je podstatne širší, ako v návrhu navrhovala matka. Spolu s odvolaním si zároveň vyčíslil náhradu trov konania, spočívajúcu v náhrade trov právneho zastúpenia.

4. Kolízny opatrovník (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny A.) vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na to, že sa v plnom rozsahu pridrižiava písomných, ako aj ústnych vyjadrení poskytnutých súdu v priebehu konania.

5. Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení sa k odvolaniu otca považovala odvolanie otca do výroku o trovách konania za nedôvodné a navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil.

6. Otec maloletého dieťaťa v stanovisku k vyjadreniu matky prejavil názor, že rozhodnutie súdu o náhrade trov konania je vecne aj právne nesprávne a na odvolaní trval.

7. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v § 111 a nasl. CMP.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (á contrario § 385 ods. 1 CSP - zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti o trovách konania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti.

13. Okresný súd o trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 52 CMP.

14. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Náhrada trov konania plní v civilnom procese dve základné funkcie, a to funkciu preventívnu a funkciu sankčnú. Sankčná funkcia má eliminovať možnosti zneužívania súdneho systému v prípade,

že by konanie existovalo bez nutnosti znášať náklady, ktoré sú s konaním spojené. Sankčná funkcia je obrazom štandardného sporového konania, ktorý slúži na ochranu súkromných právnych záujmov. Tieto zásady ohľadne sankčnej funkcie náhrady trov konania však nie je možné uplatňovať v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku, a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednávané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, kam spadá aj konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ako je to v tomto prípade, v dôsledku verejného záujmu, ktorý je prítomný v tomto okruhu vecí, nie je možné uplatňovať sankčnú funkciu trov konania, ktorá by sa mala pomeriavať v súlade so zásadou úspechu.

16. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám a žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu od druhého účastníka. Konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme. Aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na návrh, nemožno klásť na ťarchu, pokiaľ konanie vyvolal, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrhu vyhovie.

17. Podľa Civilného mimosporového poriadku náhradu trov konania možno priznať len v dvoch prípadoch, a to 1/ náhradu trov konania možno priznať v prípade, že to ustanovuje zákon (konkrétne vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov v súlade so zásadou úspechu za kumulatívneho splnenia podmienky, ak to možno spravodlivo požadovať) a 2/ v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP).

18. Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 53 alebo § 55 CMP, súd v meritórnom rozhodnutí rozhodne o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

19. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

20. Aplikácia tohto konkrétneho ustanovenia prichádza do úvahy len za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, to znamená, ak súd vyhodnotí, že je potrebné z konkrétnych dôvodov niektorému z účastníkov konania priznať náhradu trov konania. Takýmito okolnosťami je napr. šikanózný návrh, obštrukcie v konaní, prípadne osobné a majetkové pomery účastníkov. Rozhodne medzi okolnosťami, ktoré by mohli spôsobiť priznanie náhrady trov konania, nepatrí bežný postup v konaní, uplatňovanie opravných prostriedkov, navrhovanie dôkazov a pod. Spory medzi rodičmi ohľadne úpravy práv a povinností k dieťaťu sú bežné, a pokiaľ sa rodičia nevedia dohodnúť, takéto konanie trvá aj dlhší čas. Rozhodne za okolností, ktoré by mohli spôsobiť priznanie náhrady trov konania preto nemožno považovať priebeh tohto konania bez ohľadu na to, či otec so všetkými návrhmi matky súhlasí, alebo nie, ani samotná dĺžka konania, či bežná neschopnosť dohodnúť sa medzi rodičmi ohľadne práv a povinností k dieťaťu. Takýmito okolnosťami preto nie sú ani skutočnosti, že konanie otec neinicioval, či nespôsobil žiadne prieťahy v konaní, ani tá okolnosť, že rozhodnutia okresného súdu boli opakovane zmenené, resp. zrušené odvolacím súdom, pretože v takýchto prípadoch ide len o uplatnenie opravných prostriedkov účastníkom konania, ktorý s rozhodnutím súdu nie je spokojný.

21. Pokiaľ otec v odvolaní poukazoval aj na skutočnosť, že zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu bol vždy zrušený aj výrok o náhrade trov konania, a teda logickým záverom tohto kroku je zámer krajského súdu priznať otcovi náhradu trov právneho zastúpenia, s takýmto tvrdením otca nemožno súhlasiť. Pokiaľ odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, je povinný vždy zrušiť aj výrok o náhrade trov konania, pretože z ust. § 262 ods. 1 CSP jednoznačne vyplýva, že o nároku na náhradu trov konania musí rozhodnúť aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Zároveň § 396 ods. 3 CSP ustanovuje, že ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

22. Vzhľadom na to, že otec v odvolaní neuviedol žiadne relevantné okolnosti, na základe ktorých by mu mala byť priznaná náhrada trov konania, odvolací súd rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania, ktorým rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, potvrdil ako vecne správny.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 52 CMP

(žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak) vzhľadom na to, že odvolateľ v odvolaní nebol úspešný, návrh matky na náhradu trov odvolacieho konania nebol podaný, pričom v odvolacom konaní neboli preukázané ani žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis

(§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).